

TALOUSARVIOALOITE 956/2001 vp

Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen pohjaosan kaksinkertaisen leikkauksen kompensatioon

Eduskunnalle

Kansaneläkkeen pohjaosan leikkaus alkoi vuoden 1996 alusta, ja se poistui kokonaan vuonna 2001. Kansaneläkkeen pohjaosan leikkaus oli alkuaankin virhe, jota ei olisi pitänyt koskaan toteuttaa. Tästä päätöksestä johtuvat myös ne ongelmat, joiden edessä hallitus on kaksinkertaisen leikkauksen takia.

Pohjaosan leikkaus koski kaikkiaan 420 000:ta eläkeläistä. Osalla noin 120 000:sta pohjaosaa saavista henkilöistä oli työeläkettä vähennetty pohjaosan tai sitä pienemmällä määrällä 1990-luvun alkupuolella. Tämän yhteensovituksen tavoitteena oli, ettei kansaneläkkeen pohjaosa nostaisi kenenkään eläkettä suuremmaksi kuin mitä sen eläkejärjestelmän tavoitetaso oli. Tämä merkitsi sitä, että pohjaosa vähensi työeläkettä, jos työeläke oli karttunut täydeksi tai lähes täydeksi. Näiden henkilöiden työeläkkeestä oli siis jo vähennetty pohjaosan suuruinen tai sen alittava markkamäärä, kun pohjaosan leikkaus aloitettiin. Kun tätä ei otettu huomioon, näiden henkilöiden eläke putosi alle tavoitetason. Eli heille tehtiin kaksinkertainen leikkaus.

Vähennys vaikutti koko pohjaosan suuruisena noin kolmannekseen henkilöistä. Keskimääräinen markkamäärä oli 330 markkaa kuukaudessa siten, että keskimäärä vaihtelee eläkelajeittain 175 markasta 388 markkaan kuukaudessa. Kaksinkertaisen leikkauksen kohteeksi joutuneet ovat useimmiten valtion ja kuntien työntekijöitä, terveydenhuollon henkilöstöä, siivoojia, opetta-

jia, kirjastonhoitajia, liikennevälineiden kuljettajia ym.

Eduskunta edellytti vuosi sitten syksyllä yksimielisesti, että hallitus etsii toteuttamiskelpoisen vaihtoehdon kansaneläkkeen ns. kaksinkertaisen leikkauksen kompensoimiseksi. Takarajaksi hyväksyttiin vuosi 2001, jolloin esitys pitäisi tuoda eduskuntaan. Hallitus ei ole esittänyt talousarviossa määrärahaa kompensatation toteuttamiseksi. Pääministeri kertoi kyselytunnilla, että kansaneläkkeen kaksinkertaisen pohjaosaleikkauksen korjausta ei tehdä ja että mikään hallitusryhmä ei ole irtautunut päätöksestä eikä halua irtautua siitä.

Keskustan eduskuntaryhmä esittää ensi vuoden talousarvioon 200 miljoonan markan määrärahaa kaksinkertaisen leikkauksen kompensoimiseksi. Me esitämme kansaneläkkeen pohjaosan kaksinkertaisen leikkauksen korjausta noin 120 000 eläkeläiselle niin, että vähentynyt pohjaosan määrä kompensoidaan sen menettäneille vuonna 2002.

Tähän tarkoitukseen varataan 33 400 000 euron (200 miljoonan markan) suuruinen määräraha valtioneläkkeiden maksamiseen. Kompensatation nettovaikutukset valtiolle ovat 20 000 000 euroa (120 miljoonaa markkaa) johtuen valtion saamista verotuloista. Kuntien vastuut kompensatiosta ovat 38 000 000 euroa (230 miljoonaa markkaa) ja yksityisen sektorin 12 000 000 euroa (70 miljoonaa markkaa).

TAA 956/2001 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittaen,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2002 talousarvioon momentille 33.19.60

lisäyksenä 33 400 000 euroa kansaneläkkeen pohjaosan kaksinkertaisen leikkauksen kompensatioon.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2001

Mauri Pekkarinen /kesk
Mirja Rynnänen /kesk
Juha Korkea-aho /kesk
Esko Aho /kesk
Hannu Aho /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Maria Kaisa Aula /kesk
Liisa Hyssälä /kesk
Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk
Anneli Jäätteenmäki /kesk
Timo Kalli /kesk
Kyösti Karjula /kesk
Tanja Karpela /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Niilo Keränen /kesk
Mari Kiviniemi /kesk
Katri Komi /kesk
Timo E. Korva /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Seppo Lahtela /kesk
Markku Laukkanen /kesk
Paula Lehtomäki /kesk
Johannes Leppänen /kesk

Jari Leppä /kesk
Mika Lintilä /kesk
Eero Lämäsä /kesk
Hannes Manninen /kesk
Kari Myllyniemi /kesk
Tero Mölsä /kesk
Petri Neittaanmäki /kesk
Pekka Nousiainen /kesk
Lauri Oinonen /kesk
Osmo Puhakka /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Aulis Ranta-Muotio /kesk
Juha Rehula /kesk
Markku Rossi /kesk
Pauli Saapunen /kesk
Mauri Salo /kesk
Hannu Takkula /kesk
Matti Vanhanen /kesk
Anu Vehviläinen /kesk
Jukka Vihriälä /kesk
Pekka Vilkkunen /kesk
Matti Väistö /kesk
Jaana Ylä-Mononen /kesk